
Oppebie

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Oppebie

4

Oppebie

Oppebie

Jyllandsposten

12 MAJ 1940

Oppebie

Af Sognepræst Kaj Munk

NAAR man hører om den Udvalgelse, der bliver de moderne Krigsflyvere til Del, om hvordan de fastspændt i snurrende Hjul prøves mod Svimmelhed eller med Hætte over Hovedet drejes hid og did for at aflægge Bevis for Orienteringsevne, forstaar man, at her duer kun det bedste, denne Stat har i denne Situation ikke Raad til at nøjes med noget ringere end det bedste. Atter er det værd at lægge Mærke til, at en saadan Fattigdom kendes ikke hos Jesus; hos ham er der ikke noget, der hedder ikke at have Raad. Naar man ser det Materiale, hvoraf *han* opbyggede sit Krigsvæsen, kan man i Sandhed tale om en kongelig Skødesløshed, der er lige saa opløftende hos ham, som den vilde være fordømmelsesværdig i Rigerne af denne Verden. For at faa Certifikat som Discipel hos Frelseren blev der hverken forlangt Øvelser i Nervebelastning eller taget Aandeproeve i Anlæg for Religiøsitet. Han mødte Mennesker paa sin Vej, og han sagde til dem: Følg mig, og de fulgte ham, saa længe det gik ham godt, og saa fulgte de ikke længer - en forraadte ham, en fornægtede ham, en gav sig Tvivlen aldeles i Vold, svigte gjorde de alle. Man kunde ægges til at sige, at skulde de have bestaaet nogen Eksamen, saa skulde det have været en Eksamen i Uduelighed.

Hvor turde han nu? Fordi han er saa meget mægtigere end alle Tidens og Verdenes Herskere, at han kan stole udelukkende paa sig selv. Hans Disciple maatte erkende sidenhen, at naar det var gaaet, var der ikke noget hos dem selv, de kunde takke for det. Ingen af dem kunde sige: Se, hvor jeg stod mig med Glans i Afgørelsens frygtelige Øjeblik. Nej, dybt beskæmmet maatte de alle vedgaa: Hvor viste vi os usle og fejge, uværdige til al den Tillid, han havde overøst os med!

Og da, først da, kunde han sige til dem: "Ja, eders Magt er intet. Saa modtag da min".

Alligevel staar det for mig, som om der dog var een Ting, der krævedes af dem, kun een, men saa ogsaa en meget svær. At de ikke forstod hans Hensigter og Planer, at de lod sig blænde af det ydre og undlod at søge Kernen, at de ikke brugte Medgangens Dage til at ruste sig til at møde Modgangens, at de kivedes om Uvæsentligheder og lukkede Øjnene for de Spørgsmaal, hvor det virkelig brændte, at de altfor ofte glemte den store Sag for det lille Jeg, at de tabte Hovedet, at de svigtede, at de søgte den allerbilligste Løsning (som jo altid er den dyreste) - alt det kunde han tilgive (hvor utroligt det lyder!) og raade Bod paa selv (hvor vidunderligt at vide det!). Men eet har der været krævet af Guds Folk til alle Tider og maatte han altsaa ogsaa kræve af sine: *at de kunde vente*.

"At de ikke maatte vige fra Jerusalem, men skulde oppebie Faderen? Forjættelse".

Oppebie! Et dejligt Ord. Hvad det betyder, ved vel Dansk Ordbog, men hvad der ligger i det, kan jeg mærke. Oppebie er ikke bare det sløve: at tage sig ingenting til og lade komme,

hvad der maa. Nej, det er noget med at være oppe, vaagen parat. Enten saa det, der kommer, skal modtages med Geværsalve eller jublende Velkommen. At vente - det kan være at sidde og nikke. Men oppebie det er et Ord uden Søvn i Øjnene, klarøjet, skarpsynet. Velsignede danske Sprog!

Disciplene skulde oppebie Faderens Forjættelse. Der skulde ske noget stort. Og de skulde bruges til det. Efter Forræderiet og Altopgivelsen og Afmagten, det dybe, dybe Fald, skulde der ske noget stort. Det, de frem for alt trængte til: En helt ny Aand skulde komme til dem.

Men *hvordan* det skulde ske, og *hvornaar* den maatte komme, herom var der ikke givet dem anden Oplysning end, at "det tilkommer ikke jer at kende Tider eller Timer, hvilke Faderen har fastsat i sin egen Magt. Men I skal faa Kraft, naar den Helligaand kommer over jer...".

Hvor har de længtes efter den Kraft!

Jeg kan se dem sidde daadløse hen i Jerusalem og tygge paa deres Selvforkastelse og Fornedrelse. De syntes ikke, de havde Ret til at være her paa Jorden længere. Om den vilde falde over dem og skjule dem selv og deres Skam! Men Judas' Vej maatte de ikke gaa, det vidste de. Ikke Graven, ikke Døden, men Daaden skulde aftvætte deres Skændsel. Derfor var det næsten ikke til at holde ud at vente. Vente paa den nye Kraft, vente paa den Aand, der skulde fylde dem og give dem Lov til at sige: Nu kan vi, nu duer vi. Af Guds Naade. Med *hans* Kraft.

Og netop fordi det ikke var til at udholde at vente, netop derfor var det, at der skulde holdes ud.

De var unge Folk, Herrens Disciple, de fleste af dem, og just for unge Muskler er det svært at holde sig i Ro. Men endelig bestod de, endelig var der en Prøve, de bestod. Der var Fristelser nok. En Ild at give efter for Presset i sit Blod, atter en Gang at stole paa egen Kraft og springe ud paa Gaden: Nu *skal* Riget komme! Og blive hugget ned af Ypperstepræstens Tjenere og dø i befriet Forvisning om at have sonet sin Brøde med sit Blod. Ja, men have svigtet sin Sag, som nu krævede "det mindst heroiske og største af al Slags Mod, nemlig Taalmodet". - Og der var en anden Fristelse: at give op. Sagen var vel haabløs, ret beset en Uting: i denne Verden et Rige, der ikke er af denne Verden; ak, vor arme Jord vil aldrig kende til andet end to Riger: Undertrykkernes og de undertryktes; lad Sværmeriet fare, tag tilbage til Galilæa, og plant Kaal! Eller udnyt Situationen, fisk i plumrede Vande, krum Ryggen, og slesk for de høje Herrer i Jerusalem, det giver Bonus, og Bonus er bedre end Ære og Samvittighed; bare ikke være Idiot! Pokker skulde hænge sig, saa længe man har tredive Sølvpenge paa Haanden!

Jo, for den, der skal bie, er der Fristelser nok. Men denne Gang prellede de af. Og saa er det jo Pinse-Evangeliet til os, at Kraften fra det høje kom.

En lille Flok, som der slet ikke var noget ved, som man kunde sige alt muligt haanende om, men som havde været gennem al Nedværdigelse og Ydmygelse og var gaaet i sig selv og vendt om, oplevede efter den lange, svære Venten, at Gud sendte Bud til dem: Nu er Tiden inde. Og de stod op, og en ny Kraft bar dem, og hans Finger viste dem Vej, og

fortrøstningsfulde gik de i Gang med Arbejdet, at bygge det nye Rige.

Kaj Munk[1]